

dov je v gotovem smislu varuh manjšin po vseh državah sveta.« Tretje zborovanje Društva je sprejelo znani sklep, v katerem se izraža upanje, da bodo tudi tiste države, ki niso obvezane za varstvo manjšin s posebnimi pogodbami, s svojimi manjšinami postopale vsaj tako, kakor to zahtevajo posebne pogodbe za manjšinsko varstvo in vplivanje sveta Društva narodov. »Svetujem«, tako je dr. Seipel končal svoj govor, »da naj vsak izmed nas v svojem srcu premisli in preudari pojme narod, manjšina in manjšinsko pravo. Ko pridemo zopet skupaj, potem povejmo z vso avtoriteto (ugledom), ki jo imamo, kaj je pravo v zadevi manjšin.«

Kakšne pravice pa imajo koroški Slovenci?

Besede dr. Seipela o varstvu manjšin popolnoma odobravamo. Le to bi priporočili avstrijski vladi, osobito pa nemškemu nosilcu državne oblasti na Koroškem, da skrbno preudarijo in premislijo v svojem srcu pojme o narodu in o pravicah manjšine ter da povejo jasno in določno, ali in kakšno pravo ima slovenska manjšina na Koroškem.

Deželna vlada na Koroškem postopa s tamošnjimi Slovenci tako, kakor da bi oni ne bili narod, to je člani in pripadniki slovenskega naroda, kakor da bi oni ne bi bili manjšina s pravom do varstva, marveč kakor da bi bili krdelo ljudi, ki se mora odpovedati svojemu jeziku in svoji krvi ter sprejeti nemški jezik in tako preiti v nemško narodnost.

Takšno je bilo stališče nemških oblastnikov na Koroškem za časa koroškega plebiscita. O plebiscitu je pravzaprav šlo za to, kdo je Slovenec in kdo je Nemec. Kdor je Slovenec, naj bi se izjavil za Slovenijo in Jugoslavijo. Nemci na Koroškem pa so plebiscit predstavili v čisto drugi luči. Med Slovenci so agitirali v tem smislu, da ne gre za slovensko narodnost, marveč da gre za koroško deželo. »Nedeljena Koroška«, je bilo

glavno geslo v tem času. S svojo agitacijo so Nemci imeli velik uspeh in so prevarili precejšnji del Slovencev, da so glasovali proti naši državi.

Takšno je naziranje nemške koroške vlade tudi sedaj. Koroške Slovence smatrajo ne kot Slovence, ne kot del slovenskega naroda, marveč kot material, ki mora napolniti »nedeljeno Koroško«. In kakšna bi naj bila ta »nedeljena Koroška«? Razumemo se, da nemška! Zato je avstrijska vlada sicer sprejela v sentžermenski mirovni pogodbi na sebe pravno obvezo, da bo varovala slovensko narodno manjšino na Koroškem, to je slovenski jezik in slovensko narodnost, koroška deželna vlada pa tega noče izvrševati.

Slovenci na Koroškem nimajo niti ene slovenske javne šole. Šole so navidez utrakvistične, to je, dvojezične, v resnici pa samonemške. Slovenski učitelji so pregnani, slovensko mladino podučujejo samo nemški učitelji, in to v nemškem duhu. Slovenščina se je začela izganjati tudi iz cerkev v tistih krajih, kjer so se med Slovenci namestili nemški duhovniki. Ko so se nedavno v beogradskem parlamentu nemški poslanci po krivem pritoževali o narodnem zatiranju Nemcev v naši državi, so jim slovenski poslanci zaklicali: »Dajte Slovincem na Koroškem stoti del šol, ki jih imajo Nemci v naši državi, pa smo zadovoljni!«

Ta izjava slovenskih poslancev napram pretiravanju Nemcev dobro označuje položaj Slovencev na Koroškem in hkrati tudi skromnost slovenskih zahtev. To pa zahtevamo in bomo vedno zahtevali, da nemški oblastniki na Koroškem smatrajo Slovence kot del slovenskega naroda in kot narodno manjšino, ki mora biti deležna pravnega varstva. Dokler se to na Koroškem ne bo izvršilo v polnem obsegu, moramo vse besede Nemcev o manjšinskem varstvu smatrati kot nestvarne in neodkritosrčne ter kot sredstvo za politiko — nemškega prodiranja.

je za radičevce, ki nimajo drugega orožja zoper SLS, kakor tako neumno in zlobno laž! Zlobno, pravim! Kdo more reči, da je SLS kdaj ščitila orjunaše! Ali niso ti ravno nas in pristaše SLS napadali? Ali niso orjunaši vdrli v Tiskarno sv. Cirila in razbili stroj, na katerem se tiska naš »Slovenski Gospodar«? In za to »uslugo« seveda je sedaj SLS zaščitnica orjunašev. Sam belcebub bi se ne znal grše zlagati!«

»Fuj«, so ogorčeno zaklicali moške in radičevci je že bil za ograjo pri gostilni.

»Možje«, je nadaljeval gospodar, »žalostno pa je to dejstvo, da radičevci danes tako lažejo, tudi za nas kmete. S tem so radičevci zopet pokazali, za kako neumne imajo nas kmete in mislijo, da bomo še take oslarije verjeli. Z ljudmi, ki se iz nas tako norčujejo, moramo konečno obračunati. Z listom, ki nas kmete ima s takimi lažmi za norca, moramo tudi enkrat pomesti! Javno povemo, da ga ne trpimo več v svoji sredini! Ako bi kdo v svoji trdovratnosti in zaslepljenosti še zdaj ne izprevidel, kako se radičevski list norčuje iz kmeta, temu ni pomagati. Temu pa je tudi povedati, da dela sramoto slovenskemu kmetškemu stanu, ker radičevska gospoda, ki se sedaj prav bratsko objema z orjunaši, po teh redkih neuvidevnih kmetih še upa na svojo politično moč. Čas je tu, da ravno v take hiše spravimo sedaj-le za zimo »Slov. Gospodarja« na mizo. Bere naj naš list, da ne bo nasedal bedastočam radičevcev in demokratov!«

»Bo res treba na vseh koncih in krajih mašiti luknje v demokratski in radičevski pameti, da se ne bode vsa »modrost« iz njih razlila. Kajti take neumne in tudi zlobne gonje zoper našo stvar še tudi jaz nisem doživel, kakor preteklo soboto.«

Tako je posegel v besedo načelnik krajevnega šolskega odbora.

»No, kaj pa je bilo?«

»Kaj? Videli ste v »Slov. Gospodarju« naslovno sliko »Prve Čitanke«. Ker sem ravno imel v mestu Ptuj opraviti, pa sem stopil v knjigarno, da bi kupil eno za svojega sinčka. Pa kaj mi pomoli na mizo namesto knjige? Liberalen listič iz Maribora. Kaj ta berem! Pravijo, da je pisatelj te knjige — pristaš SLS, da je knjigo založila Tiskarna sv. Cirila, kjer je generalni štab SLS. Ker hočejo klerikalci »zaraditi«, so izdali to knjigo, ki poleg tega še niti moderna ni. To pisanje se mi je zdelo le malo preveč, pa sem vprašal svojega znanca učitelja, kaj je na stvari. On je pa povedal tole: Knjiga ni moderna, ker še govori tu in tam o Bogu, o katerem ni moderno govoriti in o njem ni treba mladini nič praviti! Zaslužilo se bo strašno pri tej knjigi, posebno še, ker je za 2 Din ceneja kot druga in je vsaki 10. izvod darovan za revne učence. Spisal jo je profesor Gabriel Majcen, ki je že enkrat izdal tako knjigo. Spisati pa bi jo moral najmanj kak tak profesor, ki si je



Na vasi je bil haló! Možje so bili razposajeno veseli in glasni. Neki radičevski agitator je prišel na žegnanje, ki pa je žal bilo v drugi fari in torej ni prišel na pravo. Zdaj je stal sredi vasi in začel možem ponujati svoj list. Možje so ga jemali, si fajfo in cigaro z njim prižgali in preostanek v tla notepitali. Šaljivec pa je pokukal vanj in našel — šalo, ki je nad vse šale. Začel se je smejeti, tolči po kolenih, vpiti, da so vsi vkup leteli:

»Kaj pa je?«

Šaljivec pa se je smejal dalje ter mahal z listom. Konečno je vendar prišel do sape:

»Hahaha! Kaj tako smešno-neum-

nega pa še nikoli nisem bral. Tukaj notri stoji dobesedno: »Orjunaši so se v političnem oziru naslonili na — klerikalce in od njih uživali vso podoro.« In nadalje zopet dobesedno: »Sicer je klerikalna stranka zaščitnica nasilne grupe orjunašev, danes na vladi, toda vsejedno zahtevamo, da oblasti tej podzemni družbi zločincev napravijo konec.« — No, če se temu ni smejati, potem pa res ne vem, čemu bi se še!

In šaljivec se je zopet smejal na vse pretege. Možje so se mu posmihovali. Gospodar pa se je resno držal. In ko so se možje ozrli nanj, so se zresnili. Tudi šaljivec. Gospodar pa je dejal:

»Priatelji, to je žalostno! Ne smešno! Žalostno za stranko, ki je danes pod kuratelo demokratov in orjunašev, pa s takimi lažmi zakriva pred narodom svojo zvezo s temi orjunaši, ki jih istočasno napada! Žalostno

vsaj enkrat v življenju že vrat prerezal. Tiskati bi jo pa morala tiskarna »Jutra«, pa bi bilo vse dobro!»

Možje so zmajevali z glavami, ker si niso mogli predstavljati, kako je kaj takega mogoče. Nadaljeval je go spodar: »Čudno, da je možna taka zloba, taka strankarska zagrizenost naših liberalnih šolnikov, da odklanjajo knjigo, ker jo je spisal naš somišljenik in jo je tiskala naša tiskarna. Pa, če je njihova zagrizenost taka, vemo, kaj je naša dolžnost!»

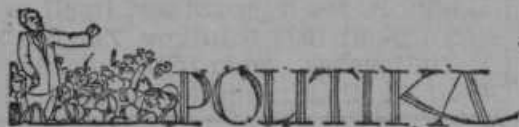
»Jaz vem, kaj bom storil«, je dejal načelnik šolskega odbora.

»Ako pa mislijo ti ljudje prenesti politični boj celo na to polje, tedaj se naj zavedajo, da bodo oni podlegli, a ne mi!»

»Tako je«, so mu pritrdili možje. Gospodar pa je končal razgovor:

»Možje, na zgledih in dejstvih ste se prepričali, da imamo opraviti z zlobnimi, nas kmete zaničujočimi ljudmi in sovražniki vsakega našega dela in napredka. Njihovi listi so kakor pljunki v naš obraz, v našo lepo vas! Pri njihovih listih jim bomo sedaj, ko prihaja čas agitacije za »Slovenskega Gospodarja«, povrnili milo za drago!»

»Bomo«, so zagotovili možje in se razšli ...



V NAŠI DRŽAVI.

Kralj zopet v Beogradu. Kraljeva družina je zopet zapustila Bled ter se preselila v Beograd. V Beogradu so se pri kralju takoj oglašili ministrski predsednik dr. Korošec in drugi ministri.

Javno pismo na kralja. Angleški časnikar Steed je priobčil javno pismo na kralja, v katerem svetuje, da se naj Radičevci spametujejo. Pravi, da pisma ni mogel nasloviti na ministrskega predsednika dr. Korošca, ker se boji očitkov Hrvatov, zakaj da javno zagovarja delo tega najodličnejšega Slovenca. Že s to opombo je seveda odobril modro postopanje vlade dr. Korošca.

Politično pismo Radičeve žene. Kar nenadoma se je pojavilo v politični debati pismo Radičeve žene, ki je pisala Društvu narodov v Ženevo. Pismo je pa tako, da ni z njim zadovoljna vlada, ker spravlja v javnost stvari, ki so strogo družabne. Pa še manje je s pismom zadovoljna radičevsko-demokratska kompanija, ki odločno izjavlja, da ji o pismu ni bilo nič znanega in da se ne strinja vsebina pisma z radičevskim programom. — Zdaj se na Hrvaškem celo ženske zaganjajo v politiko! Da bo ja še bolj smešna vsa radičevska politika!

Skrb države za naše izseljence. Do sedaj se naša država ni nič brigala za naše izseljence. Še le vlada g. dr. Korošca, v kateri je član našega Jugoslov. kluba Barič socialni minister, je vlada sklenila napraviti do-

govore z državami, kamor se izseljujejo naši ljudje, dogovore, ki jim bodo zagotovili zadovoljno življenje. Ker je do 200.000 Slovencev v drugih državah zaposlenih, je to za naš narod velikega pomena.

Zakaj država ne izplača vseh dolžnih svot? Od raznih strani prejemamo vprašanja, zakaj država ne izplača dolžnih svot, zakaj ne izplača pokojnine v dinarjih namesto v kronah itd. Odgovor je: Državi primanjkuje gotovine. To se pojavlja še posebno zaradi tega, ker radičevci in demokrati po Hrvaškem agitirajo, naj se ne plačuje davke. Vlada je zato v teh krajih bolj strogo začela davke pobirati. Slovenija plačuje točno in tu je ostala dosedanja davčna praksa.

Zakaj država nima denarja? Pomanjkanje denarja ima svoj vzrok v tem, ker so bile slabe letine kar po vrsti, pa ni bilo izvoza, zato pa tudi ne denarja. Poleg tega je bilo državno gospodarstvo pod vladno Pašiča, Pribečeviča in Radiča do skrajnosti zapravljivo in so se viri državnih dohodkov zelo izčrpali. Država mora najeti posojilo, da pride do rednega gospodarstva.

Opozicija zoper gospodarsko okrepitev države. Radičevci in Pribečevičevci divjajo zoper posojilo. Oni vedo, če ga vlada dobi, bo zadovoljila državljane in izpolnila njihove upravičene zahteve. Kdo bo pa potem še na Radičevce in Pribečevičevce mislil. Zato so zoper posojilo in s tem so zoper gospodarsko okrepitev naše države.

V radikalni stranki pomirjenje napreduje. Vse želje opozicije, da pride do razkola, že imajo jetiko.

Odbori narodne skupščine imajo redne seje in pripravljajo gradivo za zasedanje.

★

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija se razburja zaradi odkritij o Orjuni. Eni pravijo, da zato, ker so

orjunaši tam požigali, drugi pa, da zato, ker so bili nekateri od bivših orjunašev italijanski vohuni. No, lepa reč!

Beg Zogu naj bo kralj! Naša vlada je izjavila, da nima nič proti temu, če je Beg Zogu kralj, ker je sicer ostal isto, kar je bil preje, zaupnik Italije.

Z Avstrijo nova pogajanja. Ker so se trgovska pogajanja z Avstrijo že svoj čas prekinila, ni prišlo do dogovora. Sedaj sta dr. Marinkovič in dr. Seipel o tej stvari ponovno razpravljala in se bo pogajanje v kratkem začelo. Upati je na uspehe posebno, kar zadeva Štajersko.

Angleško-francoski dogovor je — Amerika pokopala. Anglija in Francija sta se dogovorili glede pomorske politike. Tega dogovora pa sedaj Amerika ne prizna. V kolikor se bo sedaj ta dogovor spremenil, v tolko se bo pokazal vpliv Amerike na Evropo.

Vstaja na Španskem se je nenadoma pojavila, pa je bila tudi nenadoma zadušena, da ni prišlo do nobenih uspehov. Upornike so pozaprl. General Primo de Rivera bode zato mirno slavil jubilej svojega nasilnega vladanja.

Turčija — kraljestvo? Kaj se naenkrat Turkom naslov kraljestvo tako dopade, ni znano. Znana je pa na mera, da hoče tudi vladar Turčije, Kemal paša, si dati naslov kralja. Kemal paša je zelo evropski, moderen človek. Kljub vsemu uporju je odpravil sedaj turško pisavo in uvedel našo latinico.

Komunistični rovi skritega in zato nevarnega hujskanja so se zopet v vseh srednje-evropskih državah odprli. Najbrže je prišel iz Rusije denar! V vseh državah, tudi v naši, so se zato vršile preiskave pri komunistih. Tiste, ki so bili nedolžni, so pustili pri miru, krivce pa so zaprli. Evropske države pač nočejo boljše-vikov in komunistov in imajo prav!

ZA NEDELJO Veliko vprašanje.

Pred svoje nasprotnike je stopil nekoč Gospod z vprašanjem: »Kaj se vam zdi o Kristusu?« Od tega časa to vprašanje ni več utihnilo; vedno je živelo; ob njem so se ljudje odločevali za Kristusa, ali proti njemu. Na to vprašanje si moramo dati čisto odločen odgovor tudi mi. Živimo v časih, ko se slišijo glasovi, da Kristusa več ne potrebujemo, da, nekateri besnijo proti njemu s sovraštvom, kakor nekdanj Kristusovi sovražniki med judovskim ljudstvom in govori-jo: »Proč s Kristusom, škodljiv nam je!« Kaj se nam zdi o Kristusu sredi tega duhovnega boja? Par slik, pa nam bo jasno, kaj nam je držati o Kristusu.

Zenitnina v Kani Galilejski. Kristus je navzoč, ko se vežeta dva mla-

da človeka za vse življenje, ko ustanavlja novo družino. Kako blagoslovljena za mladoporočena je bila ta Kristusova navzočnost! Kolikokrat se ponavlja ta blagoslovljeni prizor! Kristus je povzdignil zakon v zakrament. Kolikokrat se sklepajo življenjske zveze in se ustanavljajo družine, hoče biti Kristus skrivnostno pričujoč in hoče blagosloviti ta korak z nebeško milostjo. In kjer novoporočenci sprejmejo Kristusa z odprto dušo, kjer ostane zakon tak, da tam ostane lahko tudi Kristus, kako blagoslovljen je tak zakon! Kako postane tak zakon res prava zveza duš, kako sta si zakonska v medsebojno podporo, kako dvigata v pravi sveti ljubezni drug drugega k Bogu, kaka lepa vzgoja otrok je v taki družini, koliko dobrega teče iz take družine v svet! Zraven teh srečnih zakonov, ki imajo svojo srečo od Kristusa, je treba pogledati malo v one današnje zakone, ki so bili sklenjeni brez Kristusa, v katerih se tudi pozneje niso